



Paul Venuss

REZERWATY PRZYRODY W NIEMCZECH

Nature reserves in Germany

ABSTRAKT: W pracy omówiono stan ochrony rezerwatowej w Niemczech. W 1906 roku w Niemczech rozpoczęła się historia prawa ochrony przyrody, a zarazem formalnej ochrony rezerwatowej. Dzisiaj rezerwaty przyrody zajmują 3,9% powierzchni kraju, a w Brandenburgii wskaźnik ten wynosi aż 8,0%. Zagrożeniem dla skutecznej ochrony wielu rezerwatów jest odwodnienie terenu i nadwyżki składników pokarmowych z rolnictwa, które przyczyniają się do nadmiernej eutrofizacji.

SŁOWA KLUCZOWE: rezerwat przyrody, prawo ochrony przyrody, Niemcy

ABSTRACT: The article presents the state of nature protection in German reserves. The history of legislation concerning nature conservation in Germany, including formal protection of nature reserves, began in 1906. Today the reserves cover 3.9% of the country, in Brandenburg as much as 8.0%. Many reserves are threatened with soil drainage and oversupply of nutrients from agricultural areas, which effects in hypertrophication.

KEY WORDS: nature reserve, nature protection legislation, Germany

Historia rezerwatów przyrody i ochrony przyrody

Ochrona przyrody w Niemczech rozpoczęła się w początkach XX wieku jako szeroki ruch społeczny. Świadczy o tym powstanie wówczas licznych stowarzyszeń na rzecz ochrony przyrody, uzyskujących w krótkim czasie dużą liczbę członków. Z inicjatywy zaangażowanych przyrodników, w szczególności Hugo Conwentza – dyrektora muzeum w Gdańsku, który w 1904 roku wydał swój słynny memoriał „Zagrożenie pomników przyrody oraz propozycja ich zachowania” oraz nauczyciela berlińskiego liceum Wil-

helma Wetekampa, na mocy rozporządzenia z 22 października 1906 roku Ministerstwo Oświaty utworzyło Państwową Placówkę Ochrony Pomników Przyrody w Prusach (*Staatliche Stelle für Naturdenkmalpflege*) z siedzibą początkowo w Gdańsku, a od 1910 roku w Berlinie (Behrens 2008). Pierwszym kierownikiem został Hugo Conwentz. Na szczeblu lokalnym (w prowincjach) była ona wspierana przez Komisje ds. ochrony pomników przyrody (*Provinzialkommissionen für Naturdenkmalpflege*). Ich członkami byli przede wszystkim wykładowcy akademicki, dyrektorzy muzeów i przedstawiciele świata polityki. Pracowali oni jednak nieodpłatnie,